
Obsah

PŘEDMLUVA	9
VŠEOBECNÁ ČASŤ	11
ÚVOD DO VNITŘNÍHO LÉKARSTVÍ	13
NEMOC	15
Subjektivní a objektivní příznaky vnitřních nemocí	17
Subjektivní příznaky	17
Bolest	18
Bolest hlavy	20
Bolest na hrudníku	21
Bolest břicha	22
Bolesti v zádech	23
Bolesti v končetinách	23
Pocit slabosti a únavy	24
Nechutenství (ztráta chuti, anorexie)	24
Poruchy polykání, návrat polknuté potravy zpět do úst a pálení žáhy (dysfágie, regurgitace a pyróza)	24
Nauzea (nucení na zvracení)	25
Žízeň	25
Hlad	26
Dyspepsie	26
Bušení srdce (palpitace)	26
Závrať (vertigo)	27
Svědění (pruritus)	27
Nucení na stolicí (tenesmus)	28
Dysurie (potíže při močení)	28
Objektivní příznaky	28
Stav vědomí	28
Celkový tělesný stav	29
Položba nemocného	30
Poruchy hybnosti	31
Poruchy chůze	31
Výraz tváře nemocného	32
Hlas	33
Tělesná teplota a její změny	34
Tep (puls)	38

Krevní tlak	39
Dýchání a dušnost	40
Kašel (tussis) a chrčel (sputum)	43
Zvracení (vomitus) a zvrátky	44
Stolice a poruchy jejího vyprazdňování	46
Střevní plynatost (meteorismus)	47
Samovolné (spontánní) krvácení	48
Otoky a vodnatelnost (edémy a hydrops)	49
Chorobné změny na kůži	52
Změny na vlasech a nehtech	58
Chorobné změny na hlavě	60
Chorobné změny na krku	62
Chorobné změny na hrudníku	62
Chorobné změny na břiše	64
Chorobné změny na končetinách	64
VYŠETŘENÍ ZDRAVOŤNÍHO STAVU A STANOVENÍ DIAGNÓZY	66
Anamnéza	66
Základní fyzikální vyšetření	67
Pomocná vyšetření	69
Rentgenové vyšetřování	69
Prosvětlování (skiaskopie)	69
Snímkování (skiografie)	71
Elektrokardiografie	73
Fonokardiografie	78
Oscilometrie a oscilografie	79
Endoskopické vyšetřovací metody	79
Laboratorní vyšetřovací metody	81
Vyšetření moči	82
Chemické vyšetření moči	83
Vyšetření močového sedimentu	84
Vyšetření krve	85
Sedlivost červených krvinek	85
Krevní obraz	85
Určení množství hemoglobinu	85
Počítání červených a bílých krvinek	86
Vyšetření krevního nátěru	87
Stanovení hematokritu	87
Vyšetřování krevních skupin	88
Vyšetření žaludeční acidity	89
Vyšetření obsahu dvanáctníku	90
Izotopové diagnostické metody	90
Mikrobiologické a sérologické vyšetření	92
Bioptické vyšetření	93
Cytogenetické vyšetření	93
LÉČEBNÉ ZPŮSOBY VE VNITŘNÍM LÉKAŘSTVÍ	95
Obecné léčebné způsoby	95
Medikamentózní léčba (farmakoterapie)	96
Všeobecná farmakologie	96
Předepisování léků	97
Účinky léků	97
Dávkování léků	99
Současné podávání více léků	100

Nepříznivé účinky léků	100
Léková toxicita (jedovatost)	101
Teratogenní účinek léků	102
Odlišnosti farmakoterapie u dětí	102
Míry léčiv	102
Speciální farmakologie	103
Léky působící na ústřední nervovou soustavu	103
Narkotika čili celková anestetika	103
Analgetika	104
Hypnotika a sedativa	106
Antikonvulziva čili antiepileptika	107
Psychofarmaka	107
Látky s povzbuzujícím účinkem na ústřední nervovou soustavu	108
Léky působící na vegetativní nervstvo	109
Sympatomimetika – adrenergní látky	110
Sympatolytika – adrenolytika	111
Parasympatomimetika – cholinergní látky	112
Parasympatolytika – anticholinergní látky	112
Ganglioplegika	113
Histamin a antihistaminika	113
Léky působící na senzitivní nervy	113
Léky působící na srdce a cévy	114
Kardiotonika	114
Antiarytmika	115
Vázodilatancia	115
Antihypertenzíva	115
Léky působící na trávicí ústrojí	116
Diuretika	117
Léky působící na krev a krevtovorné ústrojí	118
Krev a krevní deriváty	118
Náhražky krevní plazmy	119
Antianemika	119
Hemostatika	119
Antikoagulancia a fibrinolytika	119
Antimikrobní, protiplišňové a antiprotozoární látky	120
Dezinficiencia a antiseptika	120
Chemoterapeutika	121
Sulfonamidy	121
Nitrofurany	122
Kyselina nalidixová	122
Antibiotika	122
Penicilíny	123
Streptomycinová antibiotika (aminoglykosidy)	123
Tetracyklíny	124
Erytromycinová skupina (makrolidy)	124
Chloramfenikol	124
Ostatní antibiotika	125
Antituberkulotika	125
Antimykotika (protiplišňové léky)	125
Antiprotozoární léky	126
Protinádorové a imunosupresivní léky	126
Protinádorové léky	126
Imunosupresivní léky	128

Hormonální farmakoterapie a antikoncepce	128
Náhradní roztoky, plazmatické expandery, parenterální výživa	130
Očkovací látky a léčivá séra	130
Dietoterapie	131
Správná výživa v těhotenství	133
Rehabilitace ve vnitřním lékařství	133
Fyzikální léčba	135
Způsob práce na interním oddělení	136
Vizita	137
SPECIÁLNÍ ČÁST	139
INFEKČNÍ NEMOCI	141
Nemoci způsobené grampozitivními koky	143
Pneumokokové nákazy	143
Stafylokokové nákazy	143
Stafylokoková pneumonie	143
Stafylokoková seps (stafylokoková otrava krve)	144
Streptokokové nákazy	144
Streptokoková angína	144
Spála (scarlatina)	147
Růže (erysipelas)	147
Horečka šestinedělek (seps puerperální)	148
Nemoci způsobené gramnegativními koky	148
Meningokokové infekce	148
Nemoci způsobené gramnegativními bacily	149
Kolibacilární infekce	149
Proteové infekce	150
Břišní tyf (typhus abdominalis)	151
Paratyf B	152
Salmonelózy	153
Úplavice (dysentérie)	153
Cholera	154
Dávivý (černý) kašel (pertussis)	155
Nemoci vyvolané bakteriálními toxiny	156
Záškrť (diftérie)	156
Tetanus (strnutí šíje)	157
Botulismus	158
Nemoci vyvolané rickettsiemi	159
Skrvnitý tyfus (typhus exanthematicus)	159
Horečka Q	159
Virové infekční choroby	160
Zarděnky (rubeola)	160
Spalničky (morbilli)	161
Plané neštovice (varicella)	161
Neštovice (variola)	163
Chřipka (influenza)	164
Adenoviróza	165
Coxsackiízy (onemocnění vyvolané viry ze skupiny Coxsackie)	165
Příušnice (parotitis epidemica)	166
Infekční mononukleóza (mononucleosis infectiosa)	166
Poliomyelitida (poliomyelitis anterior acuta, dětská obrna)	167
Vzteklina (lyssa, rabies)	170
Protozoární onemocnění	170

Malárie	170
Toxoplazmóza	171
NEMOCI ŽLÁZ S VNITŘNÍ SEKRECIÍ	172
Přehled hormonů u člověka	175
Nemoci hypofýzy	176
Akromegalie	178
Panhypopituitarismus (insuficience předního laloku hypofýzy)	178
Diabetes insipidus	179
Nemoci štítné žlázy	180
Struma	180
Hypotyreóza	181
Hypertyreóza (Basedowova, Gravesova nemoc)	182
Nemoci příštítných tělísek	184
Hypoparatyreóza (tetanie)	185
Nemoci nadledvin	186
Chronická insuficience nadledvinové kůry (Addisonova choroba)	187
Hyperfunkce nadledvinové kůry (hyperkortizolismus)	188
Cushingův syndrom	188
PORUCHY VNITŘNÍHO PROSTŘEDÍ	190
Elektrolyty	190
Miliekvivalent	192
Osmolarita	192
Acidobazická rovnováha	193
Hospodaření organismu s vodou	193
Dehydratace (ochuzení organismu o vodu)	197
Otrava vodou (převodnění)	197
Ochuzení těla o sodík (hyponatrémie)	197
Zadržení sodíku a vody v těle (otoky)	198
Poruchy acidobazické rovnováhy	198
Poznámky k parenterální léčbě tekutinami	199
NEMOCI LÁTKOVÉ PŘEMĚNY A VÝŽIVY	200
Diabetes mellitus (cukrovka)	200
Komplikace cukrovky	204
Otylost (obesitas)	208
Dna (pakostnice, arthritis urica)	210
NEMOCI OBĚHOVÉHO ÚSTROJÍ	213
Oběhová nedostatečnost (oběhová slabost, oběhová insuficience)	217
Srdeční slabost (srdeční nedostatečnost, insuficience, dekompenzace, selhání)	217
Náhlá cévní slabost (šok, kolaps)	221
Poruchy srdečního rytmu (srdeční arytmie)	223
Vrozené srdeční vady (kongenitální srdeční choroby)	224
Revmatická horečka a revmatická srdeční choroba (febris reumatica, carditis reumatica)	225
Chlopňové srdeční vady (vitia cordis)	227
Arterioskleróza (kornatění tepen)	229
Ischemická choroba srdeční	231
Plicní srdce (cor pulmonale)	235
Hypertenzní nemoc (morbus hypertonicus, esenciální hypertenze)	237
Tromboembolická nemoc	238
Cévní nemoci končetin	239

NEMOCI DÝCHACÍHO ÚSTROJÍ	242
Vyšetřovací metody	245
Rýma (rhinitis acuta)	247
Hltanovospojivkový katar (faryngokonjunktivální horečka)	247
Katar hrtanu (laryngitis)	248
Prudký katar průdušek (bronchitis acuta)	248
Chronická obstrukční nemoc plic (vleklý katar průdušek a rozedma plic, Bronchitis chronica a Emphysema pulmonum)	240
Chronická bronchitida	249
Rozedma plic (emphysema pulmonum)	251
Záněty plic (pneumonie)	252
Krupózní (lobární) pneumonie (Pneumokoková pneumonie)	253
Bronchopneumonie (ložiskový zánět plic)	255
Virové pneumonie	256
Pleuritidy (záněty pohrudnice)	257
Suchý zánět pohrudnice	257
Zánět pohrudnice s výpotkem	257
Empyém hrudníku (hnisavý zánět pohrudnice)	258
Tuberkulóza	259
Plicní tuberkulóza	261
Mimoplicní tuberkulóza	263
Tuberkulóza lymfatických uzlin	263
Tuberkulóza mozkomíšních blan (meningitis tuberculosa, bazilární meningitida)	264
Tuberkulóza ledvin	264
NEMOCI LEDVIN A MOČOVÝCH CEST	265
Hlavní příznaky, vyšetřovací metody ledvinových nemocí	267
Selhání ledvin (urémie)	269
Akutní selhání ledvin (akutní urémie)	269
Chronické selhání ledvin (chronická urémie)	270
Akutní zánět ledvin (glomerulonephritis acuta)	272
Chronický zánět ledvin (glomerulonephritis chronica)	274
Nefrotický syndrom	276
Těhotenská nefropatie	277
Akutní pyelonefritida (pyelonephritis acuta)	278
Chronická pyelonefritida (pyelonephritis chronica)	280
Cystitida (zánět močového měchýře)	280
Močové kameny (urolitiáza)	281
NEMOCI KRVETVORNEHO ÚSTROJÍ	283
Vyšetřování krve a normální hodnoty	285
Chudokrevnost (anémie)	286
Společné příznaky anémií	287
Anémie z poruchy krvetvorby	287
Chudokrevnost z nedostatku železa (sideropenická anémie)	289
Idiopatická nebo esenciální hypochromní anémie	289
Hypochromní chudokrevnost v těhotenství	290
Anémie při infekčních a nádorových onemocněních	290
Anémie z nedostatku vitamínu B ₁₂ a kyseliny listové (megaloblastická hyperchromní anémie)	291
Zhoubná anémie (perniciózní anémie)	291
Druhotné megaloblastické anémie	292
Útlumová chudokrevnost (pancytopenie, aplastická anémie)	292

Anémie ze zvýšené ztráty nebo rozpadu červených krvinek	294
Anémie z krvácení (posthemoragická anémie)	294
Akutní krvácení	294
Chronické krvácení	294
Anémie z rozpadu červených krvinek (hemolytické anémie)	295
Vrozená hemolytická anémie (familiární hemolytický ikterus)	295
Získaná hemolytická anémie	295
Krvácivé stavy (hemoragické diatézy)	296
Esenciální trombopenická purpura (Werlhofova purpura)	298
Hemofilie	299
Konsumpční koagulopatie a hyperfibrinolýza (defibrinační syndrom)	299
Leukopenie a agranulocytóza	300
NEMOCI TRÁVICÍHO ÚSTROJÍ	302
Příznaky nemocí trávicího ústrojí	304
Vyšetřovací metody	305
Funkční dyspepsie žaludku (funkční gastropatie, žaludeční neuróza)	306
Vředová nemoc žaludku a dvanáctníku (peptický vřed, ulcus ventriculi et duodeni)	307
Onemocnění střev	311
Průjem (diarrhoea)	311
Zácpa (obstipatio)	311
Akutní střevní katar (enterocolitis acuta)	312
Dráždivý tračnik (colon irritable, neuróza tlustého střeva, funkční enterokolonopatie)	313
NEMOCI JATER, ŽLUČOVÝCH CEST A PANKREATU	315
Nemoci jater	315
Vyšetřovací metody	316
Syndrom zvýšeného tlaku ve vrátnici a syndrom jaterního selhání (syndrom portální hypertenze a jaterní insuficience)	318
Syndrom portální hypertenze	318
Syndrom jaterní insuficience	321
Žloutenka (ikterus)	322
Virový zánět jater (virová hepatitida, infekční žloutenka sérová hepatitida)	323
Cirhóza jater (cirrhosis hepatis)	325
Nemoci žlučových cest	327
Žlučové kameny (cholelithiasis)	327
Akutní zánět žlučníku (cholecystitis acuta)	330
Nemoci slinivky břišní	331
Akutní zánět slinivky břišní (pancreatitis acuta)	331
Chronický zánět slinivky břišní (pancreatitis chronica)	332
NEMOCI Z PŘECITLIVĚLOSTI (ALERGICKE CHOROBY)	333
Alergická rýma (senná rýma, vazomotorická rýma)	335
Průduškové astma (asthma bronchiale)	336
Sérová nemoc	337
Anafylaktický šok	337
Lékové reakce	339
NEMOCI POHYBOVÉHO ÚSTROJÍ A SYSTÉMOVĚ NEMOCI POJIVA	340
Progresivní polyartritida	340
Bechtěrevo nemoc (ankylozující spondylartritida)	342
Systémové nemoci pojiva (kolagenózy)	343

Lupus erythematodes disseminatus (lupus erythematodes visceralis, erythematodes)	343
Polyarteritis nodosa (periarteriitis nodosa)	344
Sklerodermie	345
Osteoartrótický syndrom (osteoartróza, degenerační onemocnění kloubů)	345
Myalgie (svalový revmatismus)	345
NÁDOROVÁ ONEMOCNĚNÍ VE VNITŘNÍM LÉKARSTVÍ	347
Příčiny vzniku nádorů	348
Výskyt zhoubných nádorů	349
Diagnostika zhoubných nádorů	349
Léčitelnost a léčení nádorů	351
Prevence zhoubných nádorů	352
Rakovina trávicího ústrojí	352
Rakovina jícnu (carcinoma oesophagi)	352
Rakovina žaludku (carcinoma ventriculi)	353
Rakovina střeva (carcinoma intestini)	354
Rakovina jater (carcinoma hepatis)	355
Rakovina žlučových cest	355
Rakovina slinivky břišní (carcinoma pancreatis)	356
Rakovina plic (carcinoma pulmonum)	356
Rakovina ledvin (Grawitzův nádor)	356
Sarkomy	357
Leukózy (leukémie, bělokrevnost)	358
Maligní lymfogramulom (Hodgkinova nemoc)	359
NEMOC ZE ZÁŘENÍ	360
PRVNÍ POMOC SESTRY PŘI AKUTNÍCH STAVECH A OTRAVÁCH	362
Poruchy vědomí, jejich poznání a pomoc při nich	363
Náhlá oběhová nedostatečnost	368
Náhlá dušnost	369
Bolesti na hrudníku	369
Bolesti v břiše	370
Křeče	371
Krvácení z plic a z trávicí trubice	372
Anafylaktický šok	373
Uštknutí hadem	373
Bodnutí hmyzem	374
Otravy	374
Otrava leptavými látkami	374
Otrava tukovými rozpustidly	375
Otrava narkotiky, hypnotiky a alkoholem	375
Otrava kyanidy	376
Otrava svítiplynem, výfukovými a kouřovými plyny	376
Otrava kovy	376
Otrava organofosfátovými insekticidy	376
Otrava houbami	377
ZPŮSOB PRÁCE NA ODDĚLENÍ INTENZIVNÍ TERAPIE	378
REJSTŘÍK VĚCNÝ	383